

**FYLKESMANNEN
I ROGALAND**

Deres ref.: Kjell Espedal

Vår dato: 23.12.2015

Vår ref.: 2014/1407

Arkivnr.:542.1

Eidane Smolt (Lerøy Vest AS)
avd. Eiane

4110 FORSAND

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00

F: 51 52 03 00

E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Midlertidig dispensasjon fra vilkår i utslippstillatelse for akvakulturlokaliteten Eiane, Forsand kommune, Lerøy Vest AS

Fylkesmannen har etter søknad besluttet å gi midlertidig dispensasjon fra vilkår i utslippstillatelsen til Eidane Smolt AS (eies av Lerøy Vest AS), avdeling Eiane, i Forsand kommune. Dispensasjonen omfatter kun utslippspunktets plassering. Det må utføres en strandsonundersøkelse før vi kan ta stilling til om vilkåret kan endres permanent.

Det varsles gebyr for saksbehandlingen.

Vi viser til søknad fra Lerøy Vest AS på vegne av Eidane Smolt AS, datert 15.09.2012. Vi beklager at vi på grunn av stor saksmengde ikke har hatt mulighet til å ferdigbehandle søknaden før nå.

Søknad/saksbehandling

Lerøy Vest AS, eier av Eidane Smolt AS og deres lokalitet Eiane i Forsand kommune, søker om endring av krav om at avløpsvannet fra oppdrettsanlegget skal føres ut i Lysefjorden på minst 60 m dyp ved middel vannstand (jf. tillatelsens punkt 1.5 om utslippsledning). Etter tidligere kontroller vi har utført hos virksomheten gikk det fram at utslippspunktet ikke er plassert i henhold til tillatelsens vilkår. Utslipppet ledes i dag ut i to parallelle rør til 13 og 15 meters dyp utenfor anlegget. Virksomheten ønsker ikke å flytte utslippspunktet lenger ut/dypere, og har derfor søkt om å få fortsette å ha utslippet der det er i dag. Endringen begrunnes i at det er til det beste for resipienten.

Fylkesmannen kan i alle tilfeller tilbakekalle eller endre en tillatelse når det har gått 10 år siden den ble gitt, jf. forurensningsloven § 18, tredje ledd. I e-post av 28.01.2014 opplyste vi om at på bakgrunn av utslippstillatelsens alder (datert 14.12.2000, med endring 21.04.2009), ville vi revidere hele tillatelsen i forbindelse med søknaden om endring. Dette er for å oppdatere tillatelsen i henhold til dagens standard. På bakgrunn av at virksomheten nå planlegger anleggsutvidelse (Svein Nøttveit pers. meld.), samt kopi av brev fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) av 18.09.2015¹), vil vi avvente revidering av tillatelsen til vi mottar, og skal behandle søknad om utvidelse. Etter det

---

¹ NVE (2015) Eidane Smolt AS - Endret produksjon av settefisk i settefiskanlegg i Forsand kommune, Rogaland – NVEs vurdering, 18.09.2015

vi kjenner til planlegger virksomheten å utvide produksjonen fra 2,4 til 5 millioner sjødyktige smolt. Utvidelsen skal skje ved bl.a. bygging av ny resirkuleringsavdeling.

Denne saken omhandler således kun dagens plassering av utslippspunktet.

Fylkesmannens vurdering

Etter forvaltningsloven § 17 har Fylkesmannen en plikt til å utrede saken så godt som mulig før vedtak treffes. Naturmangfoldloven § 8 supplerer denne utredningsplikten ved å stille krav til kunnskapsgrunnlaget vedtaket baseres på, i vedtak som berører naturmangfoldet. Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, jf. § 7. Endring av utslippstillatelsen må i tillegg vurderes etter vannforskriftens bestemmelser, som gir visse rammer for Fylkesmannens skjønnsutøvelse i forurensningssaker.

Søker har i denne saken lagt fram en vurdering fra Rådgivende Biologer² som omhandler en vurdering av plassering av utslippspunktet. Den utvidede MOM B-undersøkelsen³ utført utenfor avløpene til Eidane Smolt AS i 2011 har vi også vektlagt i vurderingen, samt resultater og oppfølging fra våre tidligere kontroller hos virksomheten i 2002⁴, 2006⁵, 2010⁶, 2012⁷.

Utvidet MOM-B undersøkelse i 2011

I følge konsulenten blir sjøområdet karakterisert som noe lokalt påvirket av næringssalter, og ut i fra en totalvurdering tilsvarte nivåene av næringssalter mellom tilstandsklasse I-III («meget god» til «mindre god») på 1 og 10 meter dyp i november. Siden prøvene er tatt i slutten av november, skyldes påvirkningen utelukkende selve utslippet. Nivåene av fosfat-fosfor og ammonium-nitrogen var høyest på stasjonen nærmest utslippsstedet.

Det var hovedsakelig fjell- og steinbunn på de fleste stasjonene, men en fikk til slutt opp materiale i prøvene. To av stasjonene i utslippets nærområde var synlig påvirket av utslippet (stasjon B2 og B5), mens det på de øvrige stasjonene var få eller ingen synlige tegn til påvirkning. I henhold til en MOM-C vurdering (modifisert SFT) var kvaliteten på bunndyrs sammensetningen tilsvarende miljøtilstand 3 («dårlig») på stasjon B5 ca. 15 meter fra utslippene, mens stasjonene B6 og B8-B10 i en avstand fra 35 til 175 meter fra utslippene, ble klassifisert til miljøtilstand 1 («meget god»). Ved stasjon B2 (nærmest utslippet) ble det ikke funnet dyr. På første forsøk bestod grabbprøven av et svart materiale med noe sterk lukt; løst materiale (fekalier) bestående av ca. 70 % mudder og 30 % sand. På andre forsøk fikk en opp en myk og sterkt luktende prøve bestående av 90 % fôrpellets og fekalier, samt 10 % mudder. Tilsvarende resultat ble også funnet i én av grabbprøvene på stasjon B5.

Rådgivende Biologers vurdering av utslippsdyp

I rapporten foreligger det omtalelser og henvisninger til en rekke bakgrunnsstoff som Lysefjorden og vanndirektivet, Lysefjordens økologiske tilstand, samt Lysefjorden og forskjell 1992 og 2007.

---

² Rådgivende Biologer AS (2012) Vurdering av utslippsdyp ved Eidane Smolt, Forsand kommune. 06.09.2012.

³ Rådgivende Biologer AS (2012) Utvidet MOM-B undersøkelse utenfor avløpene til Eidane Smolt AS høsten 2011. 25.05.2012.

⁴ Rapport 04/2002 - Uanmeldt verifikasjon ved Eidane Smolt AS

⁵ Inspeksjonsrapport nr. 06.002

⁶ Rapportnr: 2010.119.I.FMRO

⁷ Rapportnr: 2012.036.I.FMRO

Konsulenten konkluderer med at et avløp som i dag, på 13-15 meters dyp, med utslipp til overflatevannet, kun medfører en begrenset lokal virkning på bunnforholdene og næringsinnholdet i Lysefjorden. Næringstilførselene vil fortynnes raskt og føres ut av fjorden. Videre mener konsulenten at et dypere utslipp på minst 60 meters dyp, vil sannsynligvis medføre større lokal påvirkning. Næringstilførselene vil da ikke bli fortynnet og ført vekk, og heller ikke ført til de produktive overflatelagene i første omgang. Konsulenten sier han har erfaringer fra så godt som samtlige andre avløp fra settefiskanlegg, at miljøpåvirkningene blir mindre dersom avløpes legges grunt med innblanding til overflatelaget, og mener at avløpene i de senere årene er lagt grunnere med gjennomslag til overflaten eller i hvert fall med innblanding til overflatevannet.

Ut i fra informasjonen som nå foreligger er vi enig i at en plassering av utslippet på 60 meters dyp, trolig ikke er optimalt i forhold til resipienten.

Midlertidig dispensasjon fra tillatelsens vilkår 1.5

Under tidligere kontroller ble det påpekt at virksomhetens plassering av utslippspunkt ikke var tilfredsstillende i forhold til vilkår i tillatelsen. I 2002 og 2006 observerte vi økt begroing av opportunistiske grønnalger i sjøkanten ved anlegget, som sannsynligvis skyldtes at utslippsledningen ikke ligger dypt nok. I 2006 ble dette observert selv i januar når det normalt er lite alger i sjøen. Det ble også observert gjennomslag av prosessvann til overflaten.

Vi har tidligere orientert ⁸ virksomheten om hvilke metoder som er best egnet for resipientovervåking ved punktutslipp fra landbasert industri. Som forklart bør det for denne typen utslipp benyttes MOM-C undersøkelse i kombinasjon med strandsoneundersøkelse. Videre ble det orientert om at overvåkingsprogrammet, inkludert stasjoner for undersøkelse av strandsonen og resipienten, burde sendes Fylkesmannen i forkant av undersøkelsen. Dette var for å avklare at undersøkelsen vil gi et representativt bilde av belastningen på resipienten som følge av utslipp fra settefiskproduksjon.

Virksomheten valgte i 2011 å foreta en utvidet MOM-B undersøkelse. Det ble ikke utført strandsoneundersøkelse, og Fylkesmannen ble ikke orientert om undersøkelsen og prøvepunkt i forkant. Vi mener at denne undersøkelsen som foreligger ikke gir et fullstendig bilde av belastningen på resipienten, og at virksomheten derfor ikke har tilstrekkelig oversikt over den lokale miljøtilstanden i resipienten. I følge naturbase⁹ er det ikke registrert viktige, sårbare eller truede arter i influensområdet til utslippet. Eiaelva er imidlertid registrert som lakseførende.

På bakgrunn av at det ikke er utført en strandsoneundersøkelse i forbindelse med denne søknaden, mener vi det ikke er tilstrekkelig grunnlag for å fatte endelig vedtak, jf. kunnskapsgrunnlaget. Strandsoneundersøkelsen skal gjennomføres i vekstsesongen for makroalger (sommer). Undersøkelsen skal gjennomføres ved utvalgte stasjoner, der en ved omtale og billedokumentasjon gjør rede for eventuelle synlige påvirkninger i nærområdet til utslippet. Undersøkelsen må omfatte en kartlegging av den marine vegetasjonen og bunnforholdene, eventuell grønnalgevekst, nedslamming, fettforurensning, forsøpling og lignende forhold. Undersøkelsen må utføres av en kompetent, uavhengig instans med erfaring vedrørende eutrofi-problematikk og makroalger i marint miljø. Undersøkelsen av makroalger skal følge metodikken i veileder 02:2013 «Klassifisering av miljøtilstand i vann».

⁸ Kontrollrapport 2010.119.I.FMRO

⁹ Naturbase: Fagsystem fra Miljødirektoratet for registrering av verneområder, naturtyper og andre biologisk mangfold data som er viktige i arealforvaltningen.

På bakgrunn av at virksomheten planlegger en dobling av produksjonen, usikkerheten knyttet til fremtidige renskrav, samt kostnader ved eventuell flytting av utslippspunkt, er det etter vår vurdering grunnlag for å kunne gi en midlertidig dispensasjon fra vilkåret om plassering av utslippspunkt. Den midlertidige dispensasjonen vil være til det foreligger en strandsoneundersøkelse, samt til ny søknad (som eventuelt inkluderer nødvendige resipientundersøkelser) om utslippstillatelse er ferdigbehandlet av oss. Vi vil da fatte endelig vedtak om plassering av utslippsledningen.

Etter vår vurdering vil utslippet, plassert midlertidig i samsvar med dagens plassering, utgjøre liten risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten som helhet.

Vi anser likevel kunnskapsgrunnlaget i saken som tilstrekkelig til å fatte vedtak om midlertidig dispensasjon fra tillatelsens vilkår 1.5, jf. naturmangfoldloven § 8 og forvaltningsloven § 17.

Vedtak

Midlertidig dispensasjon fra vilkår

Med hjemmel i forurensningsloven § 18 gir Fylkesmannen midlertidig dispensasjon fra vilkår 1.5 i utslippstillatelsen av 14.12.2000. Denne endringen samsvarer med dagens plassering av utslippspunkt. Øvrige vilkår endres ikke. Utslippspunktet kan inntil videre ledes ut på 13 og 15 meters dyp, hvor det i dag er plassert.

Den midlertidige dispensasjonen vil være til strandsoneundersøkelsen foreligger, samt til ny søknad om utslippstillatelse er ferdigbehandlet av oss. Vi vil da fatte endelig vedtak om plassering av utslippsledningen.

Pålegg om strandsoneundersøkelse

Med hjemmel i forurensningsloven § 51 pålegger vi virksomheten å gjennomføre en strandsoneundersøkelse sommeren 2016. Undersøkelsen skal utføres i henhold til metodikk for makroalger i veileder 02:2013 «Klassifisering av miljøtilstand i vann».

Programmet for undersøkelsen, inkludert stasjoner for undersøkelse av strandsonen, skal sendes til Fylkesmannen i forkant av undersøkelsen og senest innen 1.06.2016, for godkjenning.

Klagerett

Partene og andre med klagerett etter forvaltningsloven kan klage på vedtaket innen 3 uker etter at det er mottatt. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger som har noe å si for saken bør nevnes. Klagen skal stiles til Miljødirektoratet og sendes Fylkesmannen i Rogaland.

Varsel om gebyr

Fylkesmannens behandling av søknader om utslippstillatelser er omfattet av en gebyrordning, jf. kapittel 39 i forurensningsforskriften. Arbeidet med søknaden om endring blir her vurdert å tilsvare gebyrsats 3, som er laveste gebyrsats for endring av tillatelser, jf. forurensningsforskriften § 39-3, og § 39-5. Bedriften skal derfor betale et gebyr på **kr 5 600,-** for Fylkesmannen sin saksbehandling.

Etter forvaltningsloven § 16 har partene i en sak rett til å uttale seg før vedtak blir gjort. Vi ber om at eventuelle merknader angående gebyret sendes til Fylkesmannen innen 14 dager etter at dette varselet er mottatt.

Med hilsen

Marit Sundsvik Bendixen
ass. fylkesmiljøvernsjef

Marte Kjelby
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift

Saksbehandler: Marte Kjelby
Saksbehandler telefon: 51 56 87 48
E-post: fmromkj@fylkesmannen.no

Kopi til:

Fiskeridirektoratet Region Sør	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Forsand kommune	Kommunehuset	4110	Forsand
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130	4001	Stavanger